

Pokyny k hodnocení výkonu rozhodčích

Delegát Fotbalové asociace České republiky (dále jen „DFA“) by měl postupovat dle následujících pokynů a aplikovat hodnotící kritéria, která jsou v souladu s konceptem, uplatňovaným v soutěžích UEFA.

Účelem sledování rozhodčích je:

- posouzení výkonu rozhodčího, asistentů rozhodčího, případně 4R (dále jen rozhodčích),
- posouzení způsobů komunikace mezi rozhodčími, příp. s VAR/AVAR (jsou-li delegováni),
- zajištění jednotného uplatňování Pravidel fotbalu,
- provedení ústního vyhodnocení výkonu rozhodčích bezprostředně po utkání,
- analýza případných nedostatků a doporučení k jejich eliminaci,
- identifikace talentovaných mladých rozhodčích.

Účelem Zprávy DFA pro KR je:

- dosažení sjednocení hodnocení rozhodčích v souladu s hodnotícími kritérii,
- vyjádření výkonu rozhodčích „zámkou“ dle níže uvedené stupnice, zahrnující jejich individuální podíl na celkovém vystoupení,
- aplikace pokynů komise rozhodčích k hodnocení výkonu rozhodčích na předepsaném formuláři,
- celkový popis výkonu rozhodčích s uvedením jednotlivých klíčových nebo kritických situací, které byly v utkání řešeny (jak negativních, tak i pozitivních),
- poskytnutí případné informace o chování a vystupování rozhodčích v průběhu celé akce,
- poskytnutí informace o případných incidentech souvisejících s utkáním.

Obecná charakteristika hodnocení rozhodčích

DFA by měl v souvislosti s výkonem své funkce:

- vyhodnotit způsob a kvalitu řízení utkání s ohledem na jeho charakter,
- vyhodnotit klíčové aspekty řízení utkání a důležitá rozhodnutí s vlivem na průběh utkání,
- vyhodnotit okolnosti a důsledky případných klíčových rozhodnutí.

Hodnocení rozhodčích při použití videorozhodčího (VAR) a asistenta videorozhodčího (AVAR)

Je-li na utkání delegován VAR/AVAR, postupuje DFA při hodnocení výkonu rozhodčích v zásadě stejným způsobem jako při utkání bez VAR/AVAR. Princip hodnocení a vliv incidentů a jejich řešení rozhodčími v utkáních s použitím VAR/AVAR je uveden na str. 5 tohoto dokumentu.

Stupnice známek pro rozhodčího a asistenty rozhodčího:

9.0 – 10	Vynikající výkon.
8.5 – 8.9	Velmi dobrý výkon. Správná důležitá rozhodnutí v obtížném utkání.
8.4	Dobrý, očekávaný výkon.
8.3	Dobrý výkon s jednou oblastí pro zlepšení.
8.0 – 8.2	Výkon s větším prostorem pro zlepšení včetně disciplinárních opatření.
7.9*	Jedná hrubá chyba, jinak hodnocení 8.3 a více.
7.8*	Jedna hrubá chyba, jinak hodnocení 8.0 – 8.2.
7.5 – 7.7	Výkon pod očekáváním. Podstatné body pro zlepšení, ale bez hrubé chyby.
7.0 – 7.4	Neuspokojivý výkon. Více než jedna hrubá chyba nebo při „výkonu pod očekáváním“ (tj. 7.5 – 7.7) s jednou hrubou chybou.
6.0 – 6.9	Neakceptovatelný výkon.

*doplnit do druhého okna známku, která by odpovídala výkonu bez hrubé chyby

Popis výchozího hodnocení:

- **9.0 – 10** se uděluje za vynikající, bezchybný výkon v **těžkém utkání**, kdy rozhodčí musel řešit řadu kritických situací
- **8.5 – 8.9** se uděluje za velmi dobrý výkon v **obtížném utkání**, kdy rozhodčí musel řešit více kritických situací
- **8.4** se uděluje za dobrý, očekávaný výkon v **normálním utkání**
- **8.3** se uděluje za dobrý výkon s jednou oblastí ke zlepšení, což může také zahrnovat neudělení či nesprávné udělení ŽK
- **8.0 – 8.2** se uděluje za výkon s větším prostorem ke zlepšení, což může také zahrnovat nedostatky v disciplinární oblasti
- **7.9** se uděluje za dobrý výkon (případně velmi dobrý výkon) na úrovni hodnocení 8.3 a výše, nicméně se rozhodčí dopustil jedné hrubé chyby
- **7.8** se uděluje za výkon na úrovni hodnocení 8.0 - 8.2, nicméně se rozhodčí dopustil jedné hrubé chyby
- **7.5 – 7.7** se uděluje za výkon pod očekáváním, kdy rozhodčí sice neudělal hrubou chybu, ale dopustil se většího množství chyb s negativním vlivem na průběh utkání
- **7.0 – 7.4** se uděluje v utkání, ve kterém rozhodčí udělal více než jednu hrubou chybu nebo udělal jednu hrubou chybu a současně větší množství dalších chyb s negativním vlivem na utkání
- **6.0 – 6.9** se uděluje v utkání, ve kterém rozhodčí podal neakceptovatelný výkon s hrubými chybami, celkovou disciplinární nedůsledností a/nebo žádnou kontrolou nad utkáním.

Hodnocení musí odpovídat průběhu hodnoceného utkání s přesným popisem klíčových herních situací v boxech pod komentářem (s uvedením minuty).

Doplnění k uplatnění známek pro rozhodčí:

Za hrubou chybu se, není-li uvedeno níže jinak, považuje např.:

- uznání neregulérní branky nebo neuznání regulérní branky,
- nevyločení nebo neoprávněné vyloučení hráče, nebo náhradníka,
- nevyločení nebo neoprávněné vyloučení funkcionáře družstva z prostoru hřiště, vč. technické zóny,
- nenařízení nebo neoprávněné nařízení pokutového kopu,
- nesprávná aplikace procedury provedení pokutového kopu, z něhož padne bezprostředně neregulérní branka,
- neudělení druhé ŽK hráči, který již byl v utkání napomenut,
- jiné vážné pochybení v aplikaci Pravidel fotbalu a souvisejících norem, které má vliv na průběh a regulérnost utkání (např. udělení 2. ŽK bez následného vyloučení, apod.).

Za hrubou chybu se nepovažuje, pokud:

- **se nejedná o zjevnou chybu**, tzn., že je takřka nemožné herní situaci v reálném čase vyhodnotit, protože rozhodčí ze svého pozičního postavení incident nemůže vidět a posoudit, přitom ale jeho poziční postavení není evidentně chybné.

Poznámka:

- jestliže rozhodčí udělá hrubou chybu a **následně** (tzn. s určitým časovým odstupem), např. na základě intervence asistentů nebo čtvrtého rozhodčího, své rozhodnutí změní, je to stále považováno za hrubou chybu,

- jestliže rozhodčí udělá hrubou chybu, ale své rozhodnutí **bezprostředně** poté změní, např. na základě okamžité intervence asistentů nebo čtvrtého rozhodčího, nepovažuje se to za hrubou chybu,
- **pojmem bezprostředně se rozumí okamžitá změna rozhodnutí**, kterou hráči prakticky nezaznamenají, nebo která není provázena intervencí nebo protesty hráčů.

Dále:

- známka musí být vždy snížena o -0.1, jestliže rozhodčí neudělí evidentní ŽK nebo udělí ŽK evidentně neoprávněně,
- známka musí být vždy snížena o -0.2 bodu, jestliže na základě nesprávného rozhodnutí dojde následně (ne bezprostředně) k dosažení branky,
- známka musí být snížena o -0.1 bodu, pokud rozhodčí napomené ŽK nesprávného hráče kvůli chybě v identifikaci provinivšího se hráče. Pokud v rámci stejné situace hráč, který se provinil a měl by být napomenut, napomenut ŽK není, musí být výsledná známka snížena o -0.2 bodu,
- klíčové a kritické herní situace, ať už správně nebo nesprávně vyřešené, musí DFA zmínit a rozebrat během pozápasového hodnocení a pak je musí detailně popsat ve „Zprávě DFA“, včetně pořízení klipu z oficiálního video záznamu (je-li zaslání klipu ze strany KR požadováno),
- jestliže má být udělena známka vyšší než 8.4, musí R vyřešit správně minimálně jednu kritickou, důležitou situaci. Tzn., že se jedná o těžké rozhodnutí v jinak „normálním“ utkání. Avšak ne každé vyloučení nebo nařízení pokutového kopu je důvodem ke zvýšení známky (např. jedná-li se o tzv. „očekávané“ rozhodnutí).

Stupnice známek pro čtvrtého rozhodčího:

9.0 – 10	Vynikající výkon.
8.5 – 8.9	Velmi dobrý výkon. Dobře dostal pod kontrolu několik obtížných situací.
8.3 – 8.4	Dobrý výkon. Svě povinnosti zvládl očekávaným způsobem.
8.0 – 8.2	Znepokojivý výkon. Nezvládal své povinnosti dle pokynů KR.
7.9*	Jedná hrubá chyba, jinak hodnocení 8.3 a více.
7.8*	Jedna hrubá chyba, jinak hodnocení 8.0 – 8.2.
7.4 – 7.7	Špatný výkon. Trvale nezvládal kontrolu nad TZ a nevykonával své povinnosti dle pokynů KR.

*doplnit do druhého okna známku, která by odpovídala výkonu bez hrubé chyby

Stupeň obtížnosti utkání - posuzuje se pro každého rozhodčího (R, AR, 4R) zvlášť

Stupeň obtížnosti zahrnuje počet kritických a těžkých rozhodnutí a podíl rozhodčích na jejich řešení a je zahrnut do individuálního hodnocení.

V rámci získaných poznatků o průběhu utkání určí DFA stupeň obtížnosti v příslušné kolonce ve Zprávě DFA. Dále je potřeba ve Zprávě DFA zmínit v příslušných rubrikách důležité okolnosti výkonu konkrétního rozhodčího a uvést čas (minutu), kdy k situaci či situacím došlo.

Při stanovení známky rozhodčích v „**normálním**“ utkání DFA vychází ze známky 8.4.

Při stanovení známky rozhodčích v „**obtížném**“ utkání DFA vychází ze známky 8.5.

Je-li v utkání správně udělen větší počet žlutých karet a/nebo červená karta (červené karty) a/nebo jsou správně nařízeny pokutové kopy a/nebo sporné uznané či neuznané branky, měl by DFA zvážit zařazení utkání do vyššího stupně obtížnosti.

Stupeň obtížnosti nezahrnuje ztížené klimatické podmínky, stav hrací plochy, apod.

Stupně obtížnosti:

Normální:	normální utkání s minimem kritických situací
Obtížné:	utkání s více kritickými situacemi
Těžké:	utkání s řadou kritických situací

Při hodnocení je potřeba věnovat zvýšenou pozornost zejména:

- přestupkům uvnitř a v blízkosti pokutového území
- proceduře provedení pokutového kopu
- simulování (snaze oklamat R)
- zmaření zjevné brankové možnosti
- zabránění v dosažení branky
- surové hře
- hrubému nesportovnímu chování
- projevům nespokojenosti a protestování vůči rozhodčím
- masové konfrontaci mezi hráči
- udělení druhé ŽK
- rozhodnutím o těsných ofsajdových situacích (zejména AR)
- týmovému řešení situací a podílu jednotlivých rozhodčích na finálním rozhodnutí
- chování náhradníků a funkcionářů družstva v technické zóně a v bezprostřední blízkosti hrací plochy.

Hodnocení výkonu asistentů rozhodčího:

Je velmi důležité věnovat zvláštní pozornost asistentům rozhodčího. Výše uvedené základní aspekty hodnocení se týkají rozhodčího, stejně jako asistentů rozhodčího, či čtvrtého rozhodčího (v dokumentu je uváděn většinou pouze pojem „rozhodčí“).

Rozhodnutí asistentů o ofsajdových situacích jsou často rozhodující pro gólové příležitosti (situace) a jejich rozhodnutí, ať již správná či nesprávná, mohou vnést nervozitu mezi hráče a funkcionáře družstev. Výkon asistentů a jejich kvalita je tedy zásadním prvkem pro celkový výkon rozhodčích jako týmu.

Dopustí-li se asistent zjevně chybného rozhodnutí, které vede **bezprostředně** k dosažení branky, musí být takové rozhodnutí považováno za hrubou chybu.

Jestliže udělá asistent zjevně chybné rozhodnutí, kterým zastaví zjevnou brankovou možnost, musí být takové rozhodnutí považováno za hrubou chybu.

Dopustí-li se asistent zjevně chybného rozhodnutí, které vede **následně** (ne bezprostředně) k dosažení branky, musí být takové rozhodnutí považováno za chybu, která se projeví snížením výsledné známky o -0.2 bodu.

Přitom ale při posuzování, zda se jedná o ZJEVNĚ CHYBNÉ ROZHODNUTÍ, platí princip uvedený na straně 2.

Pojmem bezprostředně se rozumí okamžitá změna rozhodnutí, kterou hráči prakticky nezaznamenají, nebo která není provázena intervencí nebo protesty hráčů.

Hodnocení výkonu čtvrtého rozhodčího:

Hodnocení čtvrtého rozhodčího je podobné jako u rozhodčího a asistentů a zahrnuje také možnost vyhodnocení hrubé chyby. Součástí „práce“ čtvrtého rozhodčího je např. i jeho podíl na řešení incidentů na hrací ploše zejména v jeho bezprostřední blízkosti, podpora rozhodčího a asistentů, kontrola chování osob v technických zónách, kontrola rozcvičujících se náhradníků, apod.

Čtvrtý rozhodčí je nedílnou součástí týmu rozhodčích a i jeho práci je potřeba věnovat odpovídající pozornost.

Odlišnosti hodnocení rozhodčích při použití videorozhodčího (VAR) a asistenta videorozhodčího (AVAR)

VAR/AVAR je využíván k řešení incidentů/rozhodnutí, které mají **ZÁSADNÍ** vliv na průběh nebo výsledek utkání:

- dosažení branky,
- nařízení/nenařízení PK,
- přímé udělení ČK (nikoliv v případech 2. ŽK),
- nesprávná identifikace hráče.

Ve všech těchto situacích se **VAR/AVAR použije výlučně poté, kdy rozhodčí rozhodl** (vč. rozhodnutí o pokračování hry), **nebo pokud byl přehlédnut závažný incident** (tedy nebyl rozhodčím zaregistrován). Ve svém důsledku to znamená, že pokud rozhodčí udělá rozhodnutí a poté na základě „přezkumu“ (tj. OFR = On-Field Review) své původní rozhodnutí změní, bude se jednat o HCH.

Základním rysem práce rozhodčího by mělo být, aby:

- **ZAPOMNĚL** na VAR/AVAR před jakýmkoliv rozhodnutím,
- **VZPOMNĚL SI** na VAR/AVAR po každém závažném rozhodnutí.

V utkáních s použitím VAR/AVAR mohou nastat v podstatě tyto různé situace:

- **R incident (situaci) registruje a reaguje na ni a učiní příslušné rozhodnutí**
 - DFA hodnotí rozhodčí, zapojené do rozhodování (sdílení odpovědnosti), dle jejich podílu na řešení incidentu podle pokynů v tomto dokumentu (tzn., že učiní závěr, zda rozhodnutí bylo či nebylo správné a promítne je do hodnocení konkrétním rozhodčím)
- **R incident (s výjimkou ofsajdové situace u AR) registruje, není si ale jistý a proto hru nechá pokračovat (tj. učiní rozhodnutí), poté je jeho rozhodnutí přezkoumáno VAR/AVAR**
 - rozhodnutí R nechat pokračovat ve hře bylo správné – v důsledku může vést ke zvýšení známky
 - rozhodnutí R nechat pokračovat ve hře bylo chybné – DFA hodnotí příslušného rozhodčího podle pokynů v tomto dokumentu (tzn. např., že R nenařídí PK a na základě „přezkumu“ pomocí VAR změní své původní rozhodnutí – jedná se o HCH, apod.)
- **R incident (situaci) vůbec neregistruje a příslušné rozhodnutí učiní až na základě upozornění od VAR/AVAR**
 - DFA hodnotí příslušné rozhodčí dle jejich podílu na řešení/neřešení incidentu
- **AR při řešení ofsajdové situace**
 - si je jistý a rozhodne (buď signalizuje, nebo ne) – DFA hodnotí AR podle pokynů v tomto dokumentu. To znamená, že ať už situaci zkoumal či nezkoumal VAR/AVAR a rozhodnutí AR bylo chybné, promítne tuto chybu do jeho hodnocení; pokud rozhodnutí AR bylo správné, může to v důsledku vést i ke zvýšení známky
 - si není jistý (např. těsná situace), situaci „pouští“ a po dokončení akce signalizuje ofsajd – dává tím najevo, že předchozí ofsajdová situace by bez použití „přezkumu“ VAR/AVAR byla z jeho strany hodnocena jako ofsajd (a měl být podle jeho názoru nařízen NVK) – pak by neměl být ze strany DFA sankcionován za předpokladu, že se nejedná o naprosto zjevnou chybu AR (pro DFA na první pohled patrný ofsajd, alibismus, zcela chybné poziční postavení, apod.).

DFA by **VŽDY** měl zjistit při pohovoru po utkání, jakým způsobem proběhla komunikace a jak rozhodčí ke konkrétnímu rozhodnutí dospěl/dospěli. Výsledek uvede ve své Zprávě.

DFA nikdy nehodnotí činnost VAR/AVAR.

DOPORUČENÍ PRO SPRÁVNÝ POSTUP PŘI VYPLŇOVÁNÍ ZPRÁVY DFA:

Níže uvedené body hodnocení rozhodčích nejsou a ani nemohou být vyčerpávající, přesto by měly pomoci DFA identifikovat a rozlišit jednotlivé aspekty výkonu rozhodčího, asistentů rozhodčího a čtvrtého rozhodčího. Při řešení mnoha herních situací se však na finálním řešení nepodílí pouze jednotlivci. Z tohoto důvodu je potřeba věnovat zvýšenou pozornost spolupráci celého týmu, tzn. rozhodčího, asistentů rozhodčího a čtvrtého rozhodčího a jejich podílu na řešení herních situací.

Rozhodčí:

1) Aplikace a interpretace Pravidel fotbalu:

- důsledné a konzistentní trestání přestupků (kopnutí soupeře, podražení soupeře, skákání na soupeře, vrážení do soupeře, udeření soupeře, strčení do soupeře, nedovolené zastavení soupeře)
- schopnost rozlišit mezi záměrem získat míč nebo zastavit soupeře
- schopnost vnímat skryté přestupky (např. držení za dres apod.)
- reakce na použití loktů/paží v soubojích
- správná interpretace zmaření zjevné brankové možnosti
- správná interpretace zmaření slibně se rozvíjející akce
- schopnost rozlišovat „neúmyslnou a úmyslnou“ hru rukou
- schopnost rozlišovat mezi přímým a nepřímým volným kopem
- dodržování předepsané vzdálenosti, určování předepsané vzdálenosti zejména v blízkosti pokutového území
- kontrola znovunavázání hry (kop od branky, kop z rohu, vhažování míče, zahájení hry, míč rozhodčího)
- správnost procedury provedení pokutového kopu
- správnost procedury při střídání hráčů
- správnost procedury při ošetřování hráčů na hrací ploše
- účelné používání výhody ve hře
- schopnost reagovat stylem řízení na změnu charakteru utkání
- reakce na neobvyklé (tj. neočekávané) situace a schopnost je řešit
- vnímání taktických prvků ve hře družstev
- rychlost, srozumitelnost a hodnověrnost rozhodnutí
- dbání na rychlost znovuzahájení hry
- správný „time management“ – dodržení řádné doby hry, správné a odpovídající nastavení doby hry podle okolností vzniklých v průběhu utkání, vč. těch v době nastavení, apod.
- efektivnost signalizace
- efektivnost a vhodnost používání píšťalky
- reakce na projevy diváků v souladu s PF a pokyny FAČR.

2) Disciplinární opatření, zvládání hráčů a funkcionářů družstev:

- konzistentní a předvídatelné používání osobních trestů
- OT za zmaření slibně se rozvíjející akce
- OT za zmaření zjevné brankové možnosti
- OT za surovou hru
- OT za HNCH
- OT za nesportovní chování (např. zakopnutí míče, neuposlechnutí pokynu R, odstranění nebo přemístění vyznačení provedené označovacím sprejem, apod.)

- OT při projevu nedostatku respektu ke hře (např. při držení soupeře bez snahy hrát míčem, apod.)
- OT za zdržování navazování hry a jiné způsoby taktizování hráčů
- OT při konfrontaci mezi hráči (v souladu s obecnými pokyny pro rozhodčí)
- identifikace a trestání viníků (iniciátorů) při konfrontaci mezi hráči
- trestání simulování (snaha o oklamání rozhodčího)
- trestání projevů nespokojenosti a protestování
- opatření při nevhodné gestikulaci hráče, odmítavém mávání rukou, ironickém tleskání, vyžadování OT pro soupeře, apod.
- opatření při nespportovním chování vůči AR nebo vůči čtvrtému rozhodčímu
- opatření při domáhání se přezkoumání videa rozhodčím („TV obrazovka“) nepřiměřeným způsobem, nebo při vstupu do prostoru, vyhrazeného pro přezkoumání videa rozhodčím (=RRA)
- procedura udělování OT
- používání gest směrem k hráčům po rozhodnutí
- omezení diskuse s hráči na nezbytně dlouhou dobu
- preventivní opatření před zahráváním kopu z rohu, volných kopů v blízkosti PÚ, apod.
- preventivní opatření proti funkcionářům družstev, náhradníkům apod.

3) Fyzická kondice a poziční postavení:

- styl běhu
- používání běhu pozpátku
- rychlost, dynamika, vytrvalost
- flexibilní diagonální pohyb
- schopnost reakce na rychlý protiútok
- výběr místa tak, aby rozhodčí nepřekážel ve hře
- používání prodloužené diagonály
- vhodnost pozičního postavení v pokutovém území, když je míč ve hře
- poziční postavení při standardních situacích
- flexibilita pozičního postavení při standardních situacích
- schopnost předvídat vývoj herní situace
- účelnost pohybu.

4) Spolupráce s asistenty rozhodčího a čtvrtým rozhodčím:

- reakce na signalizaci asistentů nebo informace od 4R
- oční kontakt s asistenty (i přesto, že je použito komunikační zařízení)
- správné sdílení pravomoci (řešení situace podle toho, kde došlo k přestupku)
- reakce na signalizaci asistentů, aniž by bylo nutné přerušit hru
- protichůdná rozhodnutí s asistenty (kop od branky, kop z rohu, vhažování míče, při přestupcích, apod.)
- vhodné používání diskrétních signálů
- reakce a komunikace při přestupcích za zády rozhodčího
- reakce a komunikace při chybném rozhodnutí rozhodčího (OT pro nesprávného hráče, neudělení ČK po předchozí 2. ŽK, apod.)
- reakce rozhodčího na projevy nespportovního chování vůči asistentům nebo čtvrtému rozhodčímu (podpora kolegů)
- schopnost (odvaha) rozhodčího převzít zodpovědnost za řešení situace zjevně nesprávně řešené AR (např. ofsajdové situace) nebo 4R.

5) Komentář k výkonu, osobnost rozhodčího a doporučení:

- respekt, akceptování a pochopení rozhodnutí rozhodčího, asistentů rozhodčího a 4R (hráči, funkcionáři družstev)
- přirozená autorita
- rozhodnost
- odvaha, rezolutnost, ráznost, kuráž
- sebevědomí, sebejistota
- klid, předvídatelnost, nenápadnost
- koncentrace
- schopnost čelit tlaku prostředí (hráči, funkcionáři družstev, diváci apod.)
- důslednost, přestože kritika je nevyhnutelná (schopnost přijmout nepopulární opatření).

6) a 7) Asistenti rozhodčího:

- správnost rozhodnutí při ofsajdových situacích (příp. v souladu s „Protokolem VAR“)
- rozlišení mezi ofsajdem a ofsajdovou pozicí (trpělivost - „wait and see“)
- správnost rozhodnutí, když míč opustil hrací plochu (kop od branky, kop z rohu, vhazování)
- správnost používání předepsaných signálů v souladu s PF
- spolupráce s R nebo 4R (signály při dosažení branky, nařízení PK, apod.)
- signalizace přestupků, zejména v bezprostřední blízkosti asistenta
- signalizace přestupků v pokutovém území (lepší přehled o situaci než R)
- pozornost a signalizace přestupků za zády rozhodčího
- pozornost a správnost rozhodnutí při přestupcích na hranici pokutového území
- kontrola brankové čáry (gól ano/ne) a současně kontrola chování brankáře při provádění PK
- nepřekračování pravomocí při spolupráci s rozhodčím
- pomoc rozhodčímu při dodržování předepsané vzdálenosti
- pomoc a podpora rozhodčího při těsných situacích na brankové čáře mezi brankovými tyčemi (dosažení/nedosažení branky)
- poziční postavení (důsledné dodržování linie s předposledním bránícím hráčem)
- pohyb (rychlost, boční pohyb, „dobíhání“ situací, apod.)
- vstup na hrací plochu při konfliktních situacích
- vhodná intervence při zjevně chybném rozhodnutí rozhodčího nebo 4R
- podíl AR na řešení klíčových herních situací (např. incidenty v PÚ, ZZBM, surová hra, HNCH, ZSRA, apod.)
- oční kontakt s rozhodčím (i přestože je použito komunikační zařízení)
- vhodnost a správnost používání diskrétních signálů
- kontrola chování náhradníků a funkcionářů družstev v technické zóně i mimo ni
- kontrola vstupů na hrací plochu (např. oprávněné osoby při ošetření hráče, obsluha nosítek)
- návrat ošetřeného hráče na hrací plochu (spolupráce s rozhodčím)
- management rozcvičování hráčů (počet, výstroj, dodržování vymezeného prostoru, kontrola chování, apod.)
- kontrola pohybu a chování nezúčastněných osob v prostoru hřiště.
- odvaha, kuráž, rozhodnost, koncentrace.

8) Čtvrtý rozhodčí (je-li delegován):

- plnění administrativních povinností před, v průběhu a po utkání
- správnost procedury při střídání hráčů
- intervence při zjevně chybném rozhodnutí rozhodčího (např. OT pro nesprávného hráče, neudělení ČK po předchozí 2. ŽK, apod.)

- intervence při přestupcích mimo zorné pole rozhodčího nebo asistenta rozhodčího
- podíl 4R na řešení klíčových herních situací (např. ZZBM, surová hra, HNCH, ZSRA, příp. také při incidentech v PÚ, apod.)
- kontrola chování náhradníků a funkcionářů družstev
- vhodná reakce na jednání trenérů v technické zóně i mimo ni
- kontrola vstupů na hrací plochu (např. oprávněné osoby při ošetření hráče, obsluha nosítek)
- návrat ošetřeného hráče na hrací plochu (spolupráce s rozhodčím)
- management rozcvičování hráčů (počet, výstroj, dodržování vymezeného prostoru, kontrola chování, apod.)
- kontrola pohybu a chování nezúčastněných osob v prostoru hřiště.

9) Ostatní:

- a) Střelci branek (pokud to příslušný řídicí orgán požaduje)
- b) STK
- c) Mimořádné události, ev. při nedostatku místa v jiných rubrikách lze zde pokračovat

Komentář ke Zprávě DFA:

Zpráva DFA je koncipována tak, aby odpovídala v maximální možné míře konceptu zpráv UEFA.

Informace od DFA pro komisi rozhodčích o výkonu rozhodčích by měla obsahovat důležité aspekty výkonu rozhodčích. Z tohoto důvodu je Zpráva DFA rozdělena do několika částí.

Delegát by měl vždy dodržet strukturu Zprávy DFA, tzn. uvádět popisy k jednotlivým situacím a k postupům rozhodčích ve správných rubrikách (např. disciplinární opatření a udělené, popř. neudělené OT, v rubrice 2, apod.)

Strana 1

- je vyhrazena základním údajům o utkání, družstvech, rozhodčích, delegátech, atd.,
- DFA na této straně vyplní v předepsané kolonce výslednou známku svého hodnocení rozhodčích,
- je-li v utkání použito VAR/AVAR, uvede DFA na této straně dole minutu a z rozbalovacího seznamu vybere incident, u kterého rozhodčí provedl přezkoumání (OFR = On-Field Review).

Strana 2, strana 3 a strana 4 dává prostor pro hodnocení rozhodčího a je rozdělena do pěti oblastí:

- **Rubrika 1** - DFA popisuje výkon rozhodčího týkající se aplikace a interpretace Pravidel fotbalu. Jako vodítko může DFA použít něco z oblastí uvedených v tomto dokumentu. Vyskytne-li se v utkání důležitá herní situace (např. správně nařízený PK, nesprávně nařízený PK, správně nenařízený PK, chybná procedura provedení PK, správně neuznané dosažení branky, nesprávně uznané dosažení branky, přerušeno utkání, atd.), DFA to zmíní v komentáři a podrobně situaci popíše v připravených kolonkách pod základním komentářem (v tzv. v „boxech“). V takovém případě by měl zároveň pro KR připravit a zaslat klip (je-li to ze strany KR požadováno). V případě nařízení PK musí DFA uvést, zda procedura provedení PK byla/nebyla v souladu s PF (klip v tomto případě musí zahrnovat jak samotný incident v pokutovém území, tak i celou proceduru provedení pokutového kopu až do skončení akce pokutového kopu).

- **Rubrika 2** - DFA se věnuje disciplinárním opatřením rozhodčího a tzv. managementu hráčů a funkcionářů mužstev. Opět lze jako vodítko použít cokoli z oblasti týkající se disciplinárních opatření z tohoto dokumentu.

V základním komentáři se **vždy uvádí na prvním řádku** počet udělených OT takto:

Hráči: ŽK: 3/2, 2.ŽK+ČK: 1/0, ČK: 0/1
Funkcionáři: ŽK: 0/1, 2.ŽK+ČK: 0/0, ČK: 0/0.

Tento zápis znamená:

- **ŽK: 3/2** = počet ŽK udělených pouze jako první ŽK (tj. 3x ŽK pro D / 2x ŽK pro H);
- **2.ŽK+ČK: 1/0** = počet ŽK udělených pouze jako druhá ŽK a k tomu následně udělená ČK;
- **ČK: 0/1** = počet ČK, udělených pouze jako přímá ČK.

Speciální situace (např. vyloučení hráče nebo náhradníka, vyloučení funkcionáře družstva, atd.) musí být vždy popsána v této rubrice, v připravené kolonce (v boxu) pod základním komentářem **a DFA připraví k popisované situaci klip** (je-li to ze strany KR požadováno).

- **Rubrika 3** - DFA se věnuje fyzické kondici a pozičnímu postavení rozhodčího. **DFA musí vždy vybrat z rozbalovacího seznamu jednu z nabízených možností** pro obecné zhodnocení úrovně fyzické kondice rozhodčího (Vynikající / Velmi dobrá / Dobrá / Normální / Špatná). Tato rubrika je navíc specifická tím, že jsou zde připravena políčka pro zaškrtavání. Tato políčka DFA vždy zakřížkuje a v případě, že použije křížek pod znaménkem „+“ nebo pod znaménkem „-“, tzn., že zaznamenal klady nebo zápory v této oblasti výkonu rozhodčího, popíše výstižně níže v boxech, proč dospěl k tomuto hodnocení. I v případě, že DFA ve všech políčkách zakřížkuje výkon rozhodčího v této oblasti jako dobrý, je povinen provést stručné slovní zhodnocení pohybu a pozičního postavení rozhodčího níže v boxu.
- **Rubrika 4** - DFA popisuje spolupráci rozhodčího s asistenty a čtvrtým rozhodčím (míněna je **spolupráce ze strany R**). V případě vzniklé speciální situace, DFA tuto popíše v rámci komentáře. V této rubrice DFA stručně uvede délku, obsahovou náplň a celkovou úroveň pohovoru rozhodčích o spolupráci, prováděného před utkáním (je-li to ze strany KR požadováno).
- **Rubrika 5** - DFA shrne výkon rozhodčího a **zmíní také doporučení daná rozhodčímu** během pozápasového ústního hodnocení a případně doporučení pro komisi rozhodčích, týkající se rozhodčího.

Strana 5 a strana 6 jsou vyhrazeny pro hodnocení asistentů rozhodčího:

- **Rubrika 6** – DFA hodnotí výkon AR1. Zakřížkuje políčka stejně jako při hodnocení pohybu a pozičního postavení rozhodčího. V komentáři popíše výkon asistenta a případně speciální herní situace opět popíše v připravených kolonkách (v boxech) pod základním komentářem.
- **Rubrika 7** - DFA hodnotí výkon AR2, přitom postupuje stejně jako v případě AR1 v předchozí rubrice 6.

Strana 7 je vyhrazena pro hodnocení 4. rozhodčího a ostatní informace a komentáře pro odborné komise FAČR:

- **Rubrika 8** - DFA provede v komentáři stručné hodnocení činnosti 4.R, je-li delegován.
- **Rubrika 9** – DFA uvede střelce branek (minuta / číslo hráče / příjmení a jméno / stav utkání po dosažení branky + příp. informaci o dosažení „vlastní“ branky nebo z „PK“).

Dále v této rubrice DFA uvádí informace, týkající se STK (např. činnost pořadatelské služby, hlasatele, vybavení hřiště a kabin apod.). Je-li k utkání delegován TD LFA, DFA se pouze odkáže na jeho zprávu.

Tuto rubriku použije i v jiných případech, tzn. k popisu případných mimořádných událostí, které nejsou popsány na předchozích stranách Zprávy DFA.

Jak je uvedeno výše, disciplinární provinění hráčů, náhradníků a funkcionářů družstev se zásadně uvádějí a popisují na **straně 3** Zprávy DFA v **rubrice 2** (Disciplinární opatření, zvládání hráčů a funkcionářů mužstev) Zprávy DFA.

V případě klubem uplatněného protestu se k němu DFA vyjádří na základě výzvy od příslušné KR.

V případě nedostatku místa připojí DFA ke Zprávě DFA přílohu, příp. přílohy.

Po skončení utkání provede DFA tzv. „pozápasové hodnocení“, během kterého by měl:

- dát rozhodčímu, asistentům rozhodčího, případně 4. rozhodčímu, příležitost ke stručnému zhodnocení jejich výkonu,
- zmínit pozitivní aspekty výkonu,
- rozebrat klíčová rozhodnutí a kritické situace,
- analyzovat příčiny v případě chybného rozhodnutí a **navrhnout možná řešení**,
- **dát doporučení** ke zlepšení nebo k eliminaci chyb.

Všechny důležité body a aspekty výkonu, diskutované s rozhodčím, asistenty rozhodčího, případně se 4. rozhodčím během pozápasového hodnocení, musí být zmíněny ve Zprávě delegáta FAČR.

DFA v žádném případě nesděluje rozhodčím v průběhu pozápasového hodnocení, ani po jeho skončení, výslednou známku svého hodnocení!

Zpracoval: MT

12. července 2021

Poznámka:

Tato verze „Pokynů“ pro DFA je platná od podzimní části soutěžního ročníku 2021/2022.